
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η φυσιογνωμία του μαθήματος των Λατινικών

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Γενικού Λυκείου ως βαθμίδα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που παρέχει γενική παιδεία αλλά και βαθμιαία εμπάθυνση σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα, το μάθημα των Λατινικών δύναται, ανάμεσα σε άλλα, να συμβάλει στην προαγωγή της κριτικής σκέψης, στην καλλιέργεια της αυτοσυνειδησίας των μαθητών σε εθνικό επίπεδο, σε ευρωπαϊκό, κ.λπ. και στην ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στις ηθικές αξίες που συνιστούν το ανθρωπιστικό ιδεώδες.

Το μάθημα των Λατινικών συμβάλλει στην καλλιέργεια της ανθρωπιστικής παιδείας. Ο κύριος χαρακτήρας του είναι μορφωτικός-ανθρωπιστικός και ειδικότερα αρχαιογνωστικός. Η διδασκαλία του αποβλέπει στη σταδιακή εξοικείωση των μαθητών και των μαθητριών με τη λατινική γλώσσα, που θα επιτρέψει, στη συνέχεια, μια πρώτη γνωριμία τους με τη ρωμαϊκή γραμματεία και τον κόσμο που τη γέννησε.

Η λατινική γλώσσα και λογοτεχνία συναποτελούν με την αρχαία ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία τις δυο στέρες βάσεις, πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε ιστορικά ο ευρωπαϊκός κόσμος. Η εξοικείωση των μαθητών και των μαθητριών με τη λατινική γλώσσα/λογοτεχνία μπορεί να συμβάλει στην εκ μέρους τους συνειδητοποίηση της στενής σχέσης της με το έτερο, το αρχαιοελληνικό σκέλος της κλασικής παιδείας. Δεν πρόκειται, ασφαλώς, μόνο για τις εμφανείς ομοιότητες στη δομή την αρχαία ελληνική γλώσσα και λογοτεχνία τις δυο στέρες βάσεις, πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε ιστορικά ο ευρωπαϊκός κόσμος. Η εξοικείωση των μαθητών και των μαθητριών με τη λατινική γλώσσα/λογοτεχνία μπορεί να συμβάλει στην εκ μέρους τους συνειδητοποίηση της στενής σχέσης της με το έτερο, το αρχαιοελληνικό σκέλος της κλασικής παιδείας. Δεν πρόκειται, ασφαλώς, μόνο για τις εμφανείς ομοιότητες στη δομή της γλώσσας, τις κοινές ρίζες των λέξεων και τα πολυάριθμα δάνεια εκατέρωθεν ή την επιρροή που δέχθηκε η λατινική λογοτεχνία από τους Έλληνες συγγραφείς και ποιητές. Είναι, άλλωστε, γνωστό ότι πολλές λέξεις των ευρωπαϊκών γλωσσών (αγγλική, γαλλική, ισπανική, κ.λπ.) προέρχονται από τη λατινική. Πολύ μεγαλύτερη σημασία έχει να κατανοηθεί ότι η διάσωση και ανάδειξη της ελληνικής λογοτεχνίας και ευρύτερα του ελληνικού πολιτισμού πραγματοποιήθηκε με την ακμή της ρωμαϊκής παρουσίας στην ιστορία. Η σημερινή εικόνα για το ίδιο το παρελθόν μας, άλλωστε, έχει περάσει μέσα από το φίλτρο της ρωμαϊκής πρόσληψης που προηγήθηκε.

Επίσης, πέρα από την ανάγκη αντιμετώπισης του ευρωπαϊκού πολιτισμού ως προϊόντος αδιαχώριστου από τον ελληνορωμαϊκό κόσμο, είναι χρήσιμο να συνειδητοποιηθεί ότι πτυχές του πολιτισμού, π.χ. το Δίκαιο, η Ιατρική, η Φαρμακευτική, η Χημεία, έχουν συγκεκριμένες και μεγάλες οφειλές στη ρωμαϊκή συνιστώσα.

Για να αξιοποιηθεί το παιδευτικό περιεχόμενο των Λατινικών, επιβάλλεται η διδασκαλία του μαθήματος να πλαισιώνεται και από τη γνωριμία με τον ρωμαϊκό κόσμο, την πρόσκτηση, έστω και σε στοιχειώδη βαθμό, μιας «ρωμαιογνωσίας», ώστε να είναι ορατό το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε, μιλήθηκε και εξελίχθηκε ως γλώσσα λογοτεχνίας και επιστήμης η κλασική αυτή γλώσσα. Αυτό θα συντελέσει στην ουσιαστική συνειδητοποίηση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς ως τμήματος του ευρωπαϊκού πολιτισμού ευρύτερα, στοιχείο που οδηγεί και στον σεβασμό της διαφορετικότητας και της πολιτισμικής ετερότητας στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

|| Μεθοδολογία της διδασκαλίας

Η σύγχρονη διδακτική προσέγγιση των κλασικών κειμένων (και τέτοια, ως γνωστόν, είναι και τα λατινικά κείμενα) πρέπει να στοχεύει στην ανάδειξη του πολιτισμού του κειμένου και στη μετατόπιση του ενδιαφέροντος των μαθητών και των μαθητριών από το ενδιαφέρον για τη γλώσσα του κειμένου στο περιεχόμενο και την κατανόησή του, αξιοποιώντας ως μέσο την ανασύνθεση ιστορικών, θρησκευτικών, πολιτικών και άλλων στοιχείων που ενυπάρχουν σε αυτό.

Η προσέγγιση του κειμένου οφείλει να είναι κειμενοκεντρική και μαθητοκεντρική και να παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό για διαμορφωτική αξιολόγηση.

Με την κειμενοκεντρική μέθοδο δίνεται έμφαση στη διδασκαλία των στοιχείων εκείνων που επιτρέπουν την κατανόηση των μηχανισμών οργάνωσης του λόγου σε επίπεδο πρότασης και κειμένου. Η κατανόηση της δομής της λατινικής γλώσσας και η διδασκαλία των φαινομένων της γραμματικής και του συντακτικού οφείλει να στηρίζεται στη συγκριτική προσέγγισή τους με τα αντίστοιχα, όπου αυτά υφίστανται, φαινόμενα της αρχαίας και της νέας ελληνικής γλώσσας, ώστε να κατακτηθεί βαθμιαία ολοκληρωμένη γνώση με τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό. Με τον σύγχρονο τρόπο γλωσσικής διδασκαλίας αποφεύγεται η πρόταξη της θεωρίας και επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν τη δομή της γλώσσας, τη λειτουργία των γραμματικοσυντακτικών φαινομένων και το περιεχόμενο των κειμένων.

Συνιστάται η προσέγγιση της γλωσσικής δομής να μη γίνεται με τρόπο ρυθμιστικό-κανονιστικό. Με παιγνιώδεις επινοήσεις να οδηγούνται οι μαθητές στη βιωματική προσέγγιση και στην πρόσληψη των αξιών που υπηρετούν τα κείμενα.

|| Σκοπός της διδασκαλίας

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να μελετήσουν βασικά στοιχεία του λατινικού γλωσσικού συστήματος – γραμματικοσυντακτικές δομές και φαινόμενα– και να κατανοούν και να ερμηνεύουν κείμενα, βάσει ενός γλωσσικού υπομνηματισμού,
- να συνειδητοποιήσουν τη σχέση της Λατινικής με την Αρχαία Ελληνική, ώστε να μπορούν να διακρίνουν ομοιότητες και διαφορές,

- να αντιληφθούν τις γλωσσικές επιδράσεις της λατινικής γλώσσας στις γλώσσες των λαών της Ευρώπης και να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν την προέλευση λέξεων ευρωπαϊκών γλωσσών τις οποίες διδάσκονται στο σχολείο,
- να είναι σε θέση να κατανοούν όρους, έννοιες και εκφράσεις ή αποφθέγματα που χρησιμοποιούνται συχνά στον έντυπο και ηλεκτρονικό λόγο και να αναγνωρίζουν λέξεις της Λατινικής που ως γλωσσικά δάνεια έχουν ενσωματωθεί στο λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής,
- να επισημάνουν βασικές εκφραστικές ιδιαιτερότητες της λατινικής γλώσσας (ακρίβεια, σαφήνεια, κ.λπ.),
- να γνωρίσουν, αξιοποιώντας διαθεματικά τις πληροφορίες που περιέχονται στο σχολικό εγχειρίδιο, βασικά στοιχεία της ρωμαϊκής γραμματείας (γραμματειακά είδη, αντιπροσωπευτικά έργα και ονόματα συγγραφέων κ.λπ.),
- να γνωρίσουν κάποιες πτυχές του δημόσιου και ιδιωτικού βίου των αρχαίων Ρωμαίων.

Περιεχόμενο		
Εισαγωγή	<p>α) Λατινική Γλώσσα και Λογοτεχνία: Η λατινική γλώσσα, Η γένεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, Εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, Γενικά χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας (σσ. 9-12).</p> <p>β) Η εξέλιξη της ρωμαϊκής λογοτεχνίας: Κλασική εποχή: α. Οι χρόνοι του Κικέρωνα, β. Αυγούστειοι χρόνοι (σσ. 14-21).</p>	
	Κείμενα-μετάφραση-στοιχεία ρωμαιογνωσίας	Γραμματικά-Συντακτικά φαινόμενα
Ενότητα 1	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη Ν Ε. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. γνωριμία με έναν σημαντικό εκπρόσωπο της κλασικής περιόδου (Οβίδιος), με τις συνθήκες λογοτεχνικής παραγωγής στη Ρώμη, περιπτώσεις λογοκρισίας, κ.ο.κ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κλίση των πρωτόκλιτων ουσιαστικών 2. Βασικές καταλήξεις του ρήματος στην Ενεργητική Φωνή 3. Η οριστική του ενεργητικού ενεστώτα της α συζυγίας και του βοηθητικού sum 4. Χρήσεις των πτώσεων

<p>Ενότητα II</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. αφηγήσεις για τους ιδρυτικούς μύθους της Ρώμης και η συμβολική τους σημασία, το αινειαδικό έπος, κ.λπ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κλίση των δευτερόκλιτων ονομάτων σε -us 2. Προσωπικές αντωνυμίες 3. Η δεικτική αντωνυμία ille-a-ud 4. Χρήσεις των πτώσεων
<p>Ενότητα III</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ . • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. οι οβιδιακές Μεταμορφώσεις, η πρόσληψη των ελληνικών μύθων στη Ρώμη και στις εικαστικές τέχνες της Αναγέννησης και των Νεότερων Χρόνων. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η οριστική του ενεστώτα της β' συζυγίας 2. Χρήσεις των πτώσεων
<p>Ενότητα IV</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ . • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. τα ήθη ή/και οι αντιλήψεις των Ρωμαίων. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ουδέτερα ουσιαστικά της β' κλίσης 2. Η οριστική του ενεργητικού παρατατικού της α συζυγίας και του βοηθητικού su m 3. Η αντωνυμία is- ea-id 4. Η αλληλοπάθεια 5. Χρήση της αφαιρετικής 6. Παράλειψη του ρήματος
<p>Ενότητα V</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. 	<ol style="list-style-type: none"> ι. Κλίση των αρσενικών

	<ul style="list-style-type: none"> • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. Ρώμη και Καρχηδόνα, ρωμαϊκή επική ποίηση, Βεργίλιος, Σίλιος Ιταλικός.. 	<p>δευτερόκλιτων σε -er</p> <p>2. Η οριστική του παρατατικού της β' συζυγίας</p> <p>3. Το ουσ. locus</p> <p>4. Τονισμός</p> <p>5. Η αυτοπάθεια</p> <p>6. Η αφαιρετική του χρόνου</p> <p>7. Παράθεση-επεξήγηση</p>
Ενότητα VI	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. στοιχεία του ρωμαϊκού πολιτεύματος (Res Publica), ρωμαϊκοί νόμοι, γνωριμία με έναν σημαντικό Ρωμαίο συγγραφέα και πολιτικό, τον Κικέρωνα. 	<p>ι. Συμφωνόληκτα της γ κλίσης</p> <p>2. Η αναφορική αντωνυμία qui-quae-quod</p> <p>3. Χρήσεις της γενικής</p>
Ενότητα VII	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. Ιούλιος Καίσαρας, η κατάκτηση της Γαλατίας. 	<p>1. Το απαρέμφατο του ενεργητικού ενεστώτα της α και της β' συζυγίας</p> <p>2. Φωνηεντόληκτα (αρσ. και θηλ.) της γ' κλίσης</p> <p>3. Το ελλειπτικό νίς</p> <p>4. Κλίση του possum (ενεστώτας - παρατατικός)</p> <p>5. Τελικό και ειδικό απαρέμφατο</p>

<p>Ενότητα VIII</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ . • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. πτυχές της κοινωνικής ζωής στη Ρώμη, εκπαίδευση, επιστολογραφία, κυνήγι, κ.ά. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ουδέτερα φωνηεντόληκτα της γ' κλίσης 2. Επίθετα τριτόκλιτα 3. Η οριστική του ενεργητικού μέλλοντα της α' και β' συζυγίας
<p>Ενότητα IX</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. αφηγήσεις για το ρωμαϊκό παρελθόν η συμβολική τους σημασία, η μετάβαση από τη βασιλεία στη Res Publica. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η οριστική του ενεργητικού ενεστώτα της γ και της δ' συζυγίας 2. Το απαρέμφατο του ενεργητικού ενεστώτα της γ και δ' συζυγίας 3. Η οριστική του ενεργητικού παρατατικού της γ' και δ' συζυγίας 4. Οι αντωνυμίες hic-haechoc, ille-illa-illud και ipse-ipsa-ipsa: κλίση και χρήση τους
<p>Ενότητα X</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. η αποστολή των Ρωμαίων στην οικουμένη, όπως διατυπώνεται στην Αινειάδα. • Ζητήματα αυτοπροσδιορισμού των Ρωμαίων. Αφηγήσεις για τους ιδρυτικούς μύθους της Ρώμης και η συμβολική τους σημασία. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η οριστική του ενεργητικού μέλλοντα της γ' και δ' συζυγίας και του βοηθητικού sum 2. Κλίση του fero σε ενεστώτα, παρατατικό, μέλλοντα ενεργητικής φωνής

		3. Φωνητικές αλλοιώσεις των προθέσεων όταν χρησιμοποιούνται ως πρώτα συνθετικά λέξεων
Ενότητα XI	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. Ρώμη και Καρχηδόνα. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η οριστική του ενεργητικού παρακειμένου της α', β' και δ' συζυγίας και του βοηθητικού sum 2. Οι αρχικοί χρόνοι των ρημάτων 3. Χρονικές προτάσεις που δηλώνουν το προτερόχρονο
Ενότητα XII	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. πίστη σε οiwνούς, στοιχεία ρωμαϊκής θρησκείας, ρωμαϊκή θρησκευτική ευσέβεια, ο ιστορικός Τίτος Λίβιος. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η οριστική του ενεργητικού παρακειμένου της γ' συζυγίας
Ενότητα XIII	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ. • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. δεισιδαιμονία, ανάπτυξη «επιστημονικής» γνώσης, μόρφωση. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η οριστική του ενεργητικού υπερσυντελικού όλων των συζυγιών και του βοηθητικού sum 2. Η οριστική του ενεργητικού συντελεσμένου 3. Τα ουσιαστικά της δ' κλίσης

		<p>4. Θέση των λέξεων στους εμπρόθετους προσδιορισμούς</p> <p>5. Σημασία της αντωνυμίας ille</p> <p>6. Εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο</p>
XIV	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ . • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. πίστη στα όνειρα, ονειρομαντεία, ρωμαϊκή θρησκεία. 	<p>1. Τα ουσιαστικά της ε; κλίσης</p> <p>2. Η αντωνυμία idemeadem-idem</p> <p>3. Τα ρήματα σε -ίο που κλίνονται όπως το cario</p> <p>4. Η γενική και η αφαιρετική της ιδιότητας</p> <p>5. Ο αντίστροφος cum</p>
Ενότητα XV	<ul style="list-style-type: none"> • Μετάφραση του κειμένου στη ΝΕ . • Επισήμανση κοινών λέξεων και κοινών ριζών της Λατινικής με τη Νέα Ελληνική. • Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγεται το κείμενο. π.χ. η Ρώμη και οι άλλοι, γνωριμία με τον σημαντικό συγγραφέα και πολιτικό Ιούλιο Καίσαρα. 	<p>1. Βασικές καταλήξεις της παθητικής φωνής - η οριστική του παθητικού ενεστώτα της α', β' και δ' συζυγίας</p> <p>2. Το απαρέμφατο του παθητικού ενεστώτα της α', β' και δ' συζυγίας</p> <p>3. Τα αποθετικά ρήματα</p>

		<p>4. Οι αρχικοί χρόνοι της παθητικής φωνής</p> <p>5. Το ποιητικό αίτιο</p> <p>6. Το απαρέμφατο με τα ρήματα <i>iubeo</i>, <i>veto</i>, <i>prohibeo</i>, <i>sino</i>, <i>patior</i>, <i>cogo</i></p> <p>7. Ο επαναληπτικός <i>cum</i></p>
--	--	---

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από το σχολικό έτος 2020-2021.